

**YTSKYDDSS
MYNDIGHETEN**

UTBILDNINGSMATERIAL 2026:6

Checklista för ytor i fordonsverkstäder

Kontrollpunkter för golv, väggar
och arbetsbänkar i verkstäder

Checklista för ytor i fordonsverkstäder. Kontrollpunkter för golv, väggar och arbetsbänkar

Utbildningsmaterial 2026:6

Diarienummer: YSM 2026/1406

Utgivare: Ytskyddsmyndigheten, Box 112, 842 21 Sveg

registrator@ytskyddsmyndigheten.se, ytskyddsmyndigheten.se

Utbildningsmaterial 2026:6. Checklista för ytor i fordonsverkstäder

Utgiven av Ytskyddsmyndigheten, 2026

Publikationen kan laddas ner från ytskyddsmyndigheten.se. Tryckta exemplar kan beställas från registrator i mån av tillgång.
Citera gärna, men ange källan.

Förord

Ytorna i en fordonsverkstad utsätts för en annan belastning än ytorna i de flesta andra lokaler. Golven bär tunga fordon och verktyg, väggarna möter stötar från dörrar och hjul, och arbetsbänkarna kommer i kontakt med oljor, lösningsmedel och rengöringsmedel. Skadorna är ofta små i början och syns först när de har fått växa.

Checklistan är avsedd för den som ansvarar för egenkontrollen i en verkstad och för den som utför de dagliga kontrollerna. Den kopplas till vägledning 2026:6, Ytskydd för fordon och transport, som behandlar fordonens egna ytor. Checklistan behandlar ytorna i lokalen.

Checklistan är ett stöd och ersätter inte verksamhetens egen bedömning. Myndigheten tar inte ställning till underlaget. Frågor om underlaget hänvisas till respektive ansvarig myndighet.

Sveg, oktober 2026

Per Öhrn

Avdelningschef, regler och tillsyn

Innehåll

Sammanfattning	5
1 Inledning	6
1.1 Syfte	6
1.2 Avgränsning	6
1.3 Så används checklistan	6
2 Ytor i verkstaden	7
2.1 Ytor som omfattas	7
2.2 Ytklass och ytlista	7
3 Kontrollpunkter för golv	8
4 Kontrollpunkter för väggar	9
5 Kontrollpunkter för arbetsbänkar	10
6 Rengöring och kemikalier	11
7 Dokumentation	12
8 Övningsfall: Verkstad B	13
9 Avstämning	14
Referenser	15

Sammanfattning

Checklistan omfattar golv, väggar och arbetsbänkar i fordonsverkstäder. Den anger vilka kontrollpunkter som ska göras, med vilket intervall, med vilken metod och vilken åtgärd som gäller vid avvikelse. Den innehåller också en övning med en fiktiv verkstad, där avvikelser ska bedömas och prioriteras.

Avslutningsvis finns en avstämningsmall som kan användas vid egenkontrollen. Dokumentationen ska sparas i tio år enligt YSFS 2019:4, 4 kap.

1 Inledning

1.1 Syfte

Syftet med checklistan är att ge verkstaden ett enhetligt sätt att kontrollera ytorna i lokalen. Den som använder checklistan ska kunna se vilka ytor som ska kontrolleras, hur ofta, med vilken metod och vad som ska göras om en avvikelse upptäcks.

Checklistan kompletterar vägledning 2026:6, Ytskydd för fordon och transport, som beskriver skyddet av lack, plast, glas och inredning i fordon. Den lokala verkstaden har egna ytor som behöver ett annat underhåll och en annan kontroll än fordonens ytor.

1.2 Avgränsning

Checklistan omfattar golv, väggar och arbetsbänkar i verkstadens arbetsutrymmen, tvättplatser och förvaringsutrymmen. Den omfattar inte fordonens ytor, som behandlas i vägledning 2026:6. Den omfattar inte heller underlaget. Frågor om underlaget, till exempel om betongens bärighet eller fukt i grunden, hänvisas till respektive ansvarig myndighet.

1.3 Så används checklistan

Checklistan används i tre steg. Först görs en inventering av ytorna, sedan görs kontrollerna enligt intervallen i avsnitt 3 till 5, och slutligen dokumenteras resultatet enligt avsnitt 7. Intervallen är lägsta krav för verkstaden. De kan skärpas efter verksamhetens riskbedömning.

1. Inventera ytorna och markera dem i ytlistan med läge, area, ytskikt och ytklass om en ytklassning finns.
2. Utför kontrollerna enligt tabellerna 2 till 4 och anteckna resultatet.
3. Dokumentera avvikelser och åtgärder, och följ upp dem enligt avsnitt 7.

2 Ytor i verkstaden

2.1 Ytor som omfattas

Tabell 1 visar de ytor som checklistan omfattar, deras belastning och den påverkan som oftast syns i en verkstad. Ytorna är inte lika utsatta. Golvet vid lyftplatser och spillplatser har den högsta belastningen, och det är därför där kontrollerna bör göras först.

Tabell 1. Ytor i fordonsverkstäder, belastning och vanlig påverkan

Yta	Exempel	Belastning	Vanlig påverkan
Golv i arbetsutrymme	Golvbeläggning mellan och runt lyftplatser	Hög, med tunga laster och verktyg	Mekaniskt slitage, repor och lösa kanter
Golv vid spillplats	Golvbeläggning vid oljebyte, tvätt och påfyllning	Mycket hög	Kemisk påverkan och missfärgning
Väggar	Väggpaneler, stötskydd och väggytor vid verktygstavlor	Låg till medel	Stötskador, repor och rester från rengöring
Arbetsbänkar	Bänkskivor och ytor för verktyg och mätutrustning	Hög	Fläckar, glansförlust och sprickor vid kanter
Tvättplats	Golv, väggar och ytor runt tvättutrustning	Hög	Fukt, vatten och kemisk påverkan

Källa: egen bedömning. Belastningen ska anpassas efter verkstadens arbete.

2.2 Ytklass och ytlista

Ytor i verkstaden ska ytklassas enligt YSFS 2021:2 om verksamheten har låtit göra en ytklassning. Ytklassen anges i ytlistan tillsammans med datum för senaste bedömning. Om en yta inte har någon ytklass, ska det anges i listan, så att det framgår att ytan inte har bedömts.

3 Kontrollpunkter för golv

Golvet är den yta som är mest utsatt i verkstaden. Kontrollerna i tabell 2 görs på alla golvytor i arbetsutrymmet och vid spillplatsen. Intervallen är lägsta krav.

Tabell 2. Kontrollpunkter för golv

Kontrollpunkt	Intervall	Metod	Åtgärd vid avvikelse
Spill av olja, kylvätska och andra vätskor torkas upp	Vid varje spill	Visuell kontroll	Upptorkning direkt och dokumentation
Ytskiktet är heltäckande, utan öppna skarvar	Dagligen	Visuell kontroll	Anmälan till den som ansvarar för underhåll
Kanter vid pelare, brunnar och trösklar är täta	Veckovis	Visuell kontroll och kontroll med hand	Lagning enligt verksamhetens rutin
Sprickor i golvet dokumenteras	Veckovis	Visuell kontroll och bild från samma vinkel	Dokumentation enligt avsnitt 7 och bedömning enligt vägledning 2023:2
Glansen på utvalda punkter	Kvartalsvis	Glansmätning enligt Rapport 2026:3, medelvärde av tio mätningar	Jämförelse med startvärdet enligt avsnitt 5

Källa: egen bedömning. Intervallen är lägsta krav för verkstaden.

Ett spill som inte torkas upp direkt kan ge en missfärgning som inte försvinner vid rengöring. Den som upptäcker ett spill ansvarar för att torka upp det, och för att anteckna det i kontrollen samma dag.

4 Kontrollpunkter för väggar

Väggarna utsätts främst för stötar från dörrar, hjul och verktyg. Kontrollen ska också omfatta de hörn och skarvar där väggpaneler möter golvet eller bänkarna. Tabell 3 anger kontrollpunkterna.

Tabell 3. Kontrollpunkter för väggar

Kontrollpunkt	Intervall	Metod	Åtgärd vid avvikelse
Stötskydd och hörnskydd sitter fast och är hela	Veckovis	Visuell kontroll och kontroll med hand	Åtgärd eller byte enligt verksamhetens rutin
Repor och märken i väggpanelerna är registrerade	Veckovis	Visuell kontroll i bra ljus	Bild och notering i kontrollen
Fläckar som inte försvinner efter rengöring	Vid upptäckt	Rengöring med godkänt medel och ny kontroll	Utredning av orsaken innan ny behandling
Skarvar mot golv och bänkar är täta	Kvartalsvis	Visuell kontroll och mätning vid behov	Tätning enligt verksamhetens rutin

Källa: egen bedömning. Rengöringsmedel ska väljas efter ytskiktet och enligt tillverkarens anvisningar.

En fläck som inte försvinner ska inte behandlas upprepade gånger med starkare medel. Det kan skada ytskiktet och göra skadan svårare att bedöma. Orsaken ska först utredas, och utredningen ska dokumenteras.

5 Kontrollpunkter för arbetsbänkar

Arbetsbänkarna är den yta där verkstaden använder flest kemiska produkter. Kontrollen omfattar därför både ytskiktets tålighet och glansen på skivan. Tabell 4 anger kontrollpunkterna.

Tabell 4. Kontrollpunkter för arbetsbänkar

Kontrollpunkt	Intervall	Metod	Åtgärd vid avvikelse
Vätskor torkas bort från skivan	Efter varje arbetspass	Visuell kontroll	Avtorkning och notering vid återkommande spill
Kanter och hörn är slutna, utan sprickor	Veckovis	Visuell kontroll	Dokumentation och åtgärd enligt avsnitt 7
Ytskiktet är oskadat där verktyg används	Veckovis	Visuell kontroll	Skydd av ytan och åtgärd vid skada
Glansen på skivan	Kvartalsvis	Glansmätning enligt Rapport 2026:3, medelvärde av tio mätningar	Ny mätning inom en månad om glansen är lägre än 50 procent av startvärdet

Källa: egen bedömning. Startvärdet anges i ytlistan vid installation eller första mätning.

6 Rengöring och kemikalier

Rengöringen ska följa verksamhetens rutin, och den ska anpassas efter ytskiktet. Rengöringsmedel ska väljas så att de inte skadar ytskiktet, och bruksanvisningen ska följas. Följande punkter ingår i rutinen.

- Rengöring görs före desinfektion, om en yta både rengörs och desinfekteras.
- Skurande material och stålull används inte på ytor med glans eller på tunna ytskikt.
- Lösningsmedel används endast på de ytor där tillverkaren uttryckligen anger det.
- Kemikalier förvaras enligt säkerhetsdatabladet och används inte över det som anges i anvisningen.
- Tåligheten mot medlet kontrolleras på en provyta innan ett nytt medel används på hela ytan.

7 Dokumentation

Varje kontroll ska dokumenteras. Dokumentationens ska visa vad som kontrollerades, när, av vem, vad som noterades och vilken åtgärd som vidtogs. Den ska sparas i tio år som en del av egenkontrollen enligt YSFS 2019:4, 4 kap.

- Läge, yta och datum för kontrollen, skrivna som ÅÅÅÅ-MM-DD.
- Avvikelse, med beskrivning och bild från samma vinkel vid varje kontroll.
- Bedömning av orsak, och om avvikelsen påverkar ytans skydd eller rengörbarhet.
- Åtgärd, ansvarig person och datum för när åtgärden ska vara klar.
- Uppföljning, med resultat av ny kontroll eller glansmätning.

Glansmätningar ska jämföras med startvärdet och med tidigare mätningar på samma punkt. Mätpunkterna ska markeras så att de kan hittas igen, och de ska ligga på samma plats vid varje mätning.

8 Övningsfall: Verkstad B

Övningen bygger på en fiktiv verkstad, Verkstad B, med en lyftplats, en tvättplats och en arbetsbänk. Övningen går ut på att gå igenom avvikelserna i en kontroll, bedöma dem och sätta en prioritet på åtgärderna.

Övningsfall, Verkstad B

Vid veckokontrollen hittas fyra avvikelser. Golvet vid lyftplats 2 har en spricka vid pelaren, cirka 35 centimeter lång. Golvet vid spillplatsen har en vätska som stått kvar under natten, med en missfärgad kant. Väggspanelen vid tvättplatsen har en fläck som inte försvann efter rengöring. Bänkskiva 1 har fått en glans på 27 GU, och startvärdet var 61 GU.

Uppgiften är att bedöma varje avvikelse enligt tabellerna 2 till 4, skriva in bedömningen i tabell 5 och ange vilken åtgärd som ska göras först.

Tabell 5. Avvikelser i Verkstad B och bedömning

Yta	Avvikelse	Bedömning	Åtgärd och prioritet
Golv vid lyftplats 2	Spricka vid pelaren, cirka 35 cm	Två sprickytor och två kantytor, dokumenteras separat	Hög prioritet. Avspärrning vid behov och lagning snarast
Golv vid spillplats	Vätska har stått kvar, missfärgad kant	Spill som inte torkats upp i tid, kanten ska kontrolleras	Hög prioritet. Upptorkning, kontroll av kanten och notering
Väggspanel vid tvättplatsen	Fläck som inte försvann efter rengöring	Orsaken är okänd och ska utredas	Medel prioritet. Utredning innan ny behandling
Bänkskiva 1	Glans 27 GU, startvärde 61 GU	Glansen är 44 procent av startvärdet, under gränsen på 50 procent	Medel prioritet. Ny mätning inom en månad och planering av återbehandling

Källa: fiktiva värden. Verkstad B finns inte.

Vid en prioritering ska de avvikelser som påverkar säkerheten eller som kan ge en snabb försämring av ytskiktet åtgärdas först. Spricka och ospill är därför högst prioriterade i övningen. Bänkskivans glans är viktig, men den påverkar inte omedelbart säkerheten i verkstaden.

9 Avstämning

Avstämningsmallen kan användas vid egenkontrollen. Ett nej ska alltid kommenteras i kolumnen för anmärkning, och det ska framgå vilken åtgärd som är planerad.

Tabell 6. Avstämning för ytor i fordonsverkstad

Kontroll	Ja	Nej	Anmärkning
Ytlistan är uppdaterad med läge, area och ytskikt			
Spill har torkats upp samma dag som de upptäcktes			
Golvet vid lyftplatser är kontrollerat veckovis			
Sprickor är dokumenterade med bild och bedömning			
Stötskydd och väggpaneler är kontrollerade veckovis			
Bänkskivor är kontrollerade veckovis			
Glansmätning är gjord kvartalsvis på utvalda punkter			
Rengöringsmedel är valda efter ytskiktet			
Dokumentationen är sparad i tio år			

Källa: egen bedömning. Mallen ersätter inte verksamhetens egen kontroll.

Referenser

Ytskyddsmyndigheten (2026). Ytskydd för fordon och transport. Vägledning 2026:6.

Ytskyddsmyndigheten (2021). Föreskrifter om ytklassning (YSFS 2021:2).

Ytskyddsmyndigheten (2023). Bestämning av ytans undre gräns. Vägledning 2023:2.

Ytskyddsmyndigheten (2026). Mätosäkerhet vid glansmätning. Rapport 2026:3.

Dahlberg, P. (2023). Slitage på golvbeläggningar i verkstadsmiljö. Nordisk tidskrift för ytbehandling, volym 40.

Ohlsson, R. (2022). Ytor i fordonsmiljö och skyddsbehandling. Ytteknisk rapport nr 26.